Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0104

Strategija „Global Gateway“. Poveikis praeityje ir ateities kryptis

2026 m. kovo 26 d. Europos Parlamento rezoliucija „Strategija „Global Gateway“. Poveikis praeityje ir ateities kryptis“ (2025/2073(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 208 straipsnį ir 322 straipsnio 1 dalį,

– atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 30 d. Tarybos, Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendrą pareiškimą dėl naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“[1],

– atsižvelgdamas į Europos konsensusą dėl humanitarinės pagalbos ir humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos ryšį, kurį patvirtino Taryba ir Komisija,

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009[2] (toliau – Reglamentas dėl KVTBP „Globali Europa“),

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)[3],

---

1 OL C 210, 2017 6 30, p. 1.
2 OL L 209, 2021 6 14, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.
3 OL L 330, 2021 9 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

– atsižvelgdamas į bendrą 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdant ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017),

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl ES bendradarbiavimo strategijos Indijos ir Ramiojo vandenynų regione (JOIN(2021)0024),

– atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 1 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl strategijos „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 2 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Tvarių tarptautinių partnerysčių kūrimas vadovaujantis Europos komandos principu“ (JOIN(2024)0025),

– atsižvelgdamas į 2020–2024 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje,

– atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį ir jo svarbą užtikrinant įtraukų, tvarų ir teisingą ekonominį vystymąsi,

– atsižvelgdamas į ES visuotinės sveikatos strategiją,

– atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimą, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas[4],

– atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 28 d. Tarybos pranešimą dėl strategijos „Global Gateway“ valdymo darbo tvarkos,

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 21 d. Tarybos išvadas dėl KVTBP „Globali Europa“ laikotarpio vidurio vertinimo ir 2023 m. lapkričio 21 d. Tarybos išvadas dėl Europos komandos principo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 20 d. Tarybos išvadas dėl ES bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione strategijos,

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma priemonė „Globali Europa“ (COM(2025)0551),

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio 12 d. paskelbtą Europos Audito Rūmų nuomonę Nr. 03/2024, pridėtą prie Komisijos atlikto išorės veiksmų garantijos vertinimo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugsėjo 16 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 17/2025 „Mažiausiai išsivysčiusioms šalims

---

4 OL L 201, 2010 8 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

teikiama ES pagalba prekybai. Poreikiai tenkinami, tačiau ES finansavimas vis dar nėra pakankamas 2030 m. tikslui pasiekti“,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (NTK), kuri ES įsigaliojo nuo 2011 m. sausio 22 d. pagal 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimą 2010/48/EB,

– atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų rezoliuciją Nr. 70/1 „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“(toliau – Darbotvarkė iki 2030 m.), kuri buvo priimta Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikime darnaus vystymosi klausimais Niujorke ir kurioje nustatyti darnaus vystymosi tikslai (DVT),

– atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ypač į jo nuostatas, susijusias su prisitaikymu, atsparumu ir parama labiausiai pažeidžiamoms šalims,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 4–6 d. Dohoje vykusio antrojo Pasaulinio socialinio vystymosi aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas, kuriose dar kartą patvirtinta socialinio vystymosi, visuotinės socialinės apsaugos ir kovos su skurdu bei nelygybe, kaip pagrindinių tvaraus vystymosi ramsčių, ypatinga svarba,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų bendradarbiavimo darnaus vystymosi srityje programą, kuri yra pagrindinė Jungtinių Tautų vystymosi veiklos planavimo ir įgyvendinimo priemonė šalies lygmeniu,

– atsižvelgdamas į Adis Abebos vystymosi finansavimo veiksmų darbotvarkę, priimtą 2015 m. liepos 13–16 d. Adis Abeboje (Etiopija) vykusioje trečiojoje tarptautinėje vystymosi finansavimo konferencijoje, ir į Sevilijos įsipareigojimų baigiamąjį dokumentą, priimtą 2025 m. birželio 30 d.–liepos 3 d. Sevilijoje (Ispanija) vykusioje ketvirtojoje tarptautinėje vystymosi finansavimo konferencijoje,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 20 d. pasirašytą ES ir Pietų Afrikos Respublikos susitarimo memorandumo dėl švarios prekybos ir investicijų partnerystės projektą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 20 d. pasirašytą ES ir Pietų Afrikos Respublikos susitarimo memorandumą, kuriuo sukuriama strateginė tvarių mineralų ir metalų vertės grandinių partnerystė,

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl glaudesnių sąsajų ir ES ir Azijos santykių[5],

---

5 OL C 456, 2021 11 10, p. 117.

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl būsimos Europos vystymosi finansinės struktūros[6],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo[7],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 17 d. rezoliuciją „Kinijos įtakos ypatingos svarbos infrastruktūrai Europos Sąjungoje poveikis saugumo ir gynybos požiūriu“[8],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 17 d. rezoliuciją „Išsamios Europos uostų strategijos kūrimas“[9],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. balandžio 2 d. rezoliuciją dėl 2024 m. metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo[10],

– atsižvelgdamas į 2025 m. balandžio 2 d. rezoliuciją dėl 2024 m. metinio pranešimo dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje[11],

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 6 d. rezoliuciją dėl 2023 m. metinio pranešimo dėl Europos investicijų banko finansinės veiklos kontrolės[12],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. gegužės 7 d. sprendimą dėl 2023 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai[13],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimo ir vykdymo rengiantis 2025 m. aukšto lygio politiniam forumui[14],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

---

6 OL C 167, 2023 5 11, p. 57.
7 OL C, C/2024/4163, 2024 8 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4163/oj.
8 OL C, C/2024/5719, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.
9 OL C, C/2024/5716, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.
10 OL C, C/2025/4388, 2025 9 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
11 OL C, C/2025/4390, 2025 9 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
12 OL C, C/2026/574, 2026 2 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj.
13 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0077.
14 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0159.

– atsižvelgdamas į bendrus Užsienio reikalų komiteto ir Vystymosi komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto ir Vystymosi komiteto pranešimą (A10-0045/2026),

A. kadangi strategija „Global Gateway“ buvo nustatyta 2021 m. gruodžio 1 d. ir jos tikslas – būti ES pavyzdine tvaraus sujungiamumo ir pasaulinių investicijų sistema alternatyva Kinijos iniciatyvai „Viena juosta, vienas kelias“ bei atitikti platesnį tarptautinės bendruomenės tikslą – pasinaudoti privačiojo sektoriaus dalyvavimu, kad vystymosi finansavimas padidėtų nuo „milijardų iki trilijonų“ ir būtų atsižvelgiama į brangiausius DVT aspektus; kadangi ji savo esme nėra priemonė ar reglamentas, bet yra strategija ir politikos iniciatyva; kadangi strategijos „Global Gateway“ teisinė sistema ir finansavimas paremti ES išorės veiksmų finansine struktūra, visų pirma ES vystomojo bendradarbiavimo politika ir biudžetu ir konkrečiai – KVTBP „Globali Europa“;

B. kadangi didėjančios geopolitinės konkurencijos ir netikrumo sąlygomis strategija „Global Gateway“, jei ji bus tinkamai taikoma ir apie ją bus tinkamai informuojama, padidins ES geopolitinę svarbą ir matomumą pasaulinėje arenoje, nes bus stiprinami pažangūs, švarūs ir saugūs ES ir jos partnerių ryšiai skaitmeninių technologijų, energetikos ir transporto srityse ir stiprinamos sveikatos, švietimo ir mokslinių tyrimų sistemos visame pasaulyje, laikantis Darbotvarkės iki 2030 m. ir atitinkamų DVT, taip pat atkuriamas Europos pramonės konkurencingumas, mažinama jos priklausomybė ypatingos svarbos sektoriuose ir atsveriama didėjanti Kinijos įtaka;

C. kadangi ES atokiausi regionai ir užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT) yra netoli strateginių sričių, kuriose plėtojami strategijos „Global Gateway“ projektai; kadangi šių teritorijų plėtra daro teigiamą poveikį atokiausių regionų ir UŠT saugumui ir klestėjimui;

D. kadangi ES finansavimas pagal strategiją „Global Gateway“ negali būti naudingas subjektams, kurie kenkia Europos saugumo ir ekonominiams interesams, įskaitant bendroves, kurioms taikomos ES sankcijos, sisteminių konkurenčių valstybės valdomas arba valstybės kontroliuojamas įmones, arba veiklos vykdytojus, dalyvaujančius sankcijų vengimo, dvejopo naudojimo prekių perdavimo Rusijai ar kitoje priešiškoje veikloje; kadangi dalyvavimas strategijos „Global Gateway“ projektuose turėtų priklausyti nuo to, ar visiškai laikomasi ES sankcijų ir ar dedamos patikimos pastangos užkirsti kelią sankcijų apėjimui;

E. kadangi geopolitinė įtaka ir gebėjimas sudaryti ilgalaikes partnerystes siekiant abipusės naudos labai priklauso nuo ekonominės galios, galimybių patekti į rinkas ir institucinių pajėgumų, taip pat nuo abipusiškai sutartų veiksmų gairių; kadangi

strategijos „Global Gateway“ partnerystė ir investicijos turėtų būti grindžiamos abipusiškumu ir įrodoma, konkrečia abipuse nauda bei interesais; kadangi pereinant nuo donorų ir gavėjų santykių prie abipusiai naudingų investicijų partneryščių, reikės naujų sprendimų, pritaikytų prie konkrečių aplinkybių;

F. kadangi dėl tarpusavio priklausomybės skaitmeninėje, energetikos ir tiekimo grandinėse ES atsiranda tiek galimybių, tiek pažeidžiamumų; kadangi veiksmingu privačiojo sektoriaus dalyvavimu ir projektų įgyvendinimu, tinkamu finansavimu ir glaudžiu bendradarbiavimu su partneriais, įskaitant pilietinę visuomenę, prisidedama prie ES, kaip pasaulinio masto veikėjos, patikimumo;

G. kadangi ES suinteresuota skatinti socialinį, ekonominį, žmogiškąjį ir aplinkos vystymąsi, įskaitant partnerystes su pilietine visuomene, aktyvesnę diplomatiją ir verslo bendradarbiavimą;

H. kadangi pagrindinis ES vystomojo bendradarbiavimo tikslas, kaip nustatyta SESV 208 straipsnyje, yra sumažinti ir ilguoju laikotarpiu panaikinti skurdą, o tam reikia investicijų ir bendradarbiavimo švietimo, darbo vietų kūrimo, sveikatos ir socialinės apsaugos srityse, be kita ko, siekiant užtikrinti Darbotvarkės iki 2030 m. ir DVT įgyvendinimą, kartu apsaugant ir skatinant ES geopolitinius interesus;

I. kadangi KVTBP „Globali Europa“ aiškiai apibrėžiami kiekybiniai tikslai žmogaus vystymosi, lyčių lygybės ir klimato politikos veiksmų srityse; kadangi strategijoje „Global Gateway“ įsipareigojama laikytis aukštų žmogaus, socialinių ir darbuotojų teisių, skaidrumo standartų, kurti lygiateises partnerystes, o ne priklausomybę, ir siūlyti demokratinę investicijų darbotvarkę;

J. kadangi tvarūs, vertybėmis grindžiamomis investicijomis šalyse partnerėse prisidedama prie pasaulinio stabilumo ir saugumo; kadangi 23 % pasaulio gyventojų gyvena nestabilioje aplinkoje; kadangi ES ir toliau yra strategiškai suinteresuota naudoti konkrečias priemones bendradarbiavimui su nestabiliomis ir nuo konfliktų nukentėjusiomis valstybėmis, be kita ko, pasitelkiant strategiją „Global Gateway“; kadangi viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir infrastruktūros projektai tokiose šalyse gali būti sėkmingi ir turėti svarbų teigiamą poveikį, jei yra tinkamai parengti;

K. kadangi investicijų į DVT deficitas besivystančiose šalyse šiuo metu siekia 4 trln. USD per metus; USD per metus; kadangi privačiojo sektoriaus įsipareigojimas siekti DVT suteikia galimybę didinti vystymosi veiksmų mastą ir jų tvarumą kuriant deramas darbo vietas, skatinant ekonomikos augimą ir naikinant skurdą;

L. kadangi ES ir jos valstybės narės įsipareigojo išleisti 0,7 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) oficialiai paramai vystymuisi (OPV), kurios tikslas – skatinti besivystančių šalių ekonominį vystymąsi ir gerovę; kadangi geopolitiniai sumetimai neturi būti

viršesni už vystymosi veiksmingumo principus ar iškreipti šalių partnerių prioritetus;

M. kadangi ilgalaikių rezultatų neįmanoma pasiekti be šalių partnerių įsipareigojimo stiprinti demokratinį vystymaisi ilgalaikėje perspektyvoje;

N. kadangi strategijos „Global Gateway“ sėkmė priklauso nuo Europos komandos principo, kuriuo per pastaruosius trejus metus buvo siekiama parodyti atsakomybę, įsipareigojimą ir vienodesnę ES poziciją pasaulyje; kadangi Europos komanda galėtų būti toliau tobulinama bendro programavimo, projektų rengimo, valdymo, sprendimų priėmimo ir suinteresuotųjų subjektų įtraukimo srityse;

O. kadangi kai kurie strategijos „Global Gateway“ pavyzdiniai projektai jau buvo įvardyti kaip prioritetiniai pagal G7 valstybių Pasaulinės infrastruktūros ir investicijų partnerystę;

P. kadangi kai kurios valstybės narės parengė nacionalinius partnerystės planus; kadangi valstybės narės raginamos dalytis geriausia patirtimi;

Q. kadangi Parlamentas palankiai įvertino strategiją „Global Gateway“ kaip suderintą ES atsaką į pasaulinius iššūkius, kartu atkreipdamas dėmesį į jos valdymo trūkumus, įskaitant suderinimą su šalių partnerių prioritetais, poveikį, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir skaidrumą, taip pat reguliarių ataskaitų apie pavyzdinių iniciatyvų poveikį trūkumą; kadangi strategijos „Global Gateway“ sprendimų priėmimo procesas nėra nustatytas teisės aktuose, o reglamentuojamas Komisijos vidaus procedūromis ir Tarybos sprendimais;

R. kadangi Europos komanda galėtų būti toliau tobulinama bendro programavimo, projektų rengimo, valdymo, sprendimų priėmimo ir suinteresuotųjų subjektų įtraukimo srityse;

S. kadangi pagal dabartinę strategiją „Global Gateway“ paramą gaunančių šalių renkamieji organai, įskaitant parlamentus, taip pat pilietinę visuomenę ir nepriklausomus ekspertus, neatlieka aktyvaus vaidmens priimant sprendimus ar vykdant stebėseną ir užtikrinant atskaitomybę;

T. kadangi visuomenė turi mažai galimybių susipažinti su informacija apie strategijos „Global Gateway“ projektus;

U. kadangi tikslai ir geresnės stebėsenos bei vertinimo priemonės galėtų padėti įvertinti projektų indėlį siekiant vystymosi tikslų ir užkirsti kelią žalingam poveikiui paramą gaunančiose šalyse;

Padėties įvertinimas, strateginiai tikslai ir vizija

1. primena, kad iniciatyva „Global Gateway“ yra strateginė geopolitinė koncepcija, integruojanti užsienio, ekonomikos ir vystymosi politikos priemones, įskaitant ES dalyvavimą klimato apsaugos ir prisitaikymo prie klimato kaitos, skaitmeninės transformacijos, sveikatos, mokslinių tyrimų, švietimo ir transporto srityse, ir ja siekiama užmegzti ilgalaikes, strategines, abipusiškai naudingas partnerystes, ypač siekiant kurti ir užtikrinti tiekimo grandines bei atsparumą tiek ES, tiek šalyse partnerėse, visų pirma aktyviau įtraukiant privatųjį sektorių; pabrėžia, kad iniciatyva „Global Gateway“ turėtų tapti ilgalaike strategija, grindžiama veiksmų visais valdžios lygmenimis modeliu; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina perėjimą nuo paramos teikėjų ir gavėjų modelio prie lygiaverčių partneryščių; pabrėžia, kad daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pažangioms investicijoms į kokybišką infrastruktūrą, laikantis aukštų socialinių ir aplinkos apsaugos standartų ir laikantis ES interesų ir vertybių, įskaitant teisinės valstybės principą, žmogaus teises ir atitinkamas tarptautines normas bei standartus; pabrėžia, jog, siekiant, kad priemonė būtų taikoma norimu mastu, būtina užtikrinti koordinavimą su tarptautinėmis finansų įstaigomis, privačiojo sektoriaus dalyvavimą ir specialiai pritaikytą strateginę komunikaciją, be kita ko, paramą gaunančiose šalyse;

2. pabrėžia, kad dėl naujų geostrateginių iššūkių, pvz., tebesitęsiančio Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, taip pat didėjančios Kinijos ir Rusijos įtakos ir atkaklumo, Jungtinių Amerikos Valstijų tarptautinio vystymosi agentūros (USAID) išardymo ir vis didesnio OPV mažinimo, be kita ko, keliose ES valstybėse narėse, atsirado didelių finansavimo spragų teikiant pagrindines viešąsias paslaugas; pabrėžia, kad ES užsienio ir saugumo politikos ir vystymosi subjektai turi geriau panaudoti ribotus išteklius ir geriau koordinuoti savo veiksmus, kad būtų padidintas svertas, ES dalyvavimas, įtaka ir matomumas visame pasaulyje pasitelkiant abipusiai naudingas investicijas, kad būtų skatinamas tvarus ir integracinis augimas šalyse partnerėse, didinama vietos bendruomenių lygybė ir pragyvenimo šaltiniai bei daroma pažanga siekiant DVT;

3. supranta, kad strategija „Global Gateway“ gali papildyti, palengvinti ir stiprinti tvarias Europos investicijas visame pasaulyje, kurios šalims partnerėms suteikia galimybę plėtoti savo pramonę ir kurti pridėtinę vertę bei deramas darbo vietas vietovėse, taip pat suteikia toms šalims prieigą prie pirmaujančių ES rinkų; pabrėžia, kad ilgalaikės partnerystės, kurias ES siūlo pagal strategiją „Global Gateway“, gali tapti tikra alternatyva šalims partnerėms, siekiančioms savo vystymosi ir ekonominių tikslų, kartu prisidedant prie bendrų ES tikslų – konkurencingumo, atsparumo, įvairinimo ir strateginio savarankiškumo – taip pat siekiant bendrai sutartų tarptautinių tikslų;

4. atkreipia dėmesį į Komisijos pirmininkės politinę valią 2024–2029 m. kadencijos laikotarpiu plėsti strategiją „Global Gateway“; pažymi, kad nuo 2022 m. Taryba patvirtino daugiau kaip 250 pavyzdinių projektų; taip pat pažymi, kad, Komisijos duomenimis, iki 2024 m. pabaigos buvo sutelkta 306 mlrd. EUR; apgailestauja, kad trūksta aiškumo ir skaidrumo, susijusio su finansavimo rezultatais ir tuo, kaip buvo pasiekta 306 mlrd. EUR suma;

5. pažymi, kad projektai atrenkami pernelyg centralizuotai, vadovaujantis principu „iš viršaus į apačią“, nepakankamai įtraukiant suinteresuotuosius subjektus; pažymi, kad strategijos „Global Gateway“ projektų koncepcija ir kriterijai tebėra neaiškūs tiek valstybėms narėms, tiek šalims partnerėms; pabrėžia, kad svarbu teikti pirmenybę modeliui, pagal kurį paklausa šalyse partnerėse būtų derinama su Europos įmonių pasiūlymais, laikantis ES užsienio, ekonominių ir vystymosi tikslų ir tarptautinių įsipareigojimų, visų pirma Darbotvarkės iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimo;

6. atkreipia dėmesį į tai, kad strategija „Global Gateway“ grindžiama KVTBP „Globali Europa“ reglamentu; taip pat atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą dėl naujos priemonės „Globali Europa“ ir pažymi, kad Komisija nepasinaudojo galimybe įtraukti jokių esminių kodifikavimo nuostatų dėl strategijos „Global Gateway“; nurodo, kad Parlamentas, kaip viena iš teisėkūros institucijų, yra pasirengęs pateikti paaiškinančius pasiūlymus;

7. pabrėžia, kad strategija „Global Gateway“ turi ir toliau būti grindžiama pagrindiniu ES vystomojo bendradarbiavimo tikslu – sumažinti ir ilguoju laikotarpiu panaikinti skurdą;

8. pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti OPV ir su OPV nesusijusio finansavimo pusiausvyrą, kartu ragina Komisiją stiprinti su vystymusi nesusijusių priemonių ir politikos koordinavimą; prašo Komisijos nurodyti, ar strategijos „Global Gateway“ projektai atitinka OPV kriterijus;

9. ragina Komisiją nustatyti aiškias ir skaidrias metodikas, pagal kurias būtų vertinamas strategijos „Global Gateway“ intervencinių priemonių, finansuojamų ES OPV lėšomis ir įtraukiančių ES privačiojo sektoriaus subjektus, poveikis vystymuisi ir jų tinkamumas pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto kriterijus; pabrėžia, kad tokios metodikos turėtų būti papildytos strateginės svarbos vertinimais, atsižvelgiant į patikimą junglumą ir bendramintiškumą, atsparumą ir ilgalaikį projektų tvarumą, ir ragina reguliariai teikti ataskaitas Parlamentui taip, kad būtų atspindėtas dvejopas vystymasis ir geopolitiniai strategijos „Global Gateway“ tikslai;

10. pabrėžia, kad svarbu sistemingiau stebėti ir vertinti strategijos „Global Gateway“ projektų poveikį, kad būtų padidinta iniciatyvos atskaitomybė, skaidrumas ir veiksmingumas;

11. pabrėžia, kad investicijos į moterų įgalėjimą ir socialinį kapitalą ne tik atitinka ES vertybes, bet ir yra ekonomiškai pelningos; pabrėžia, jog svarbu, kad įgyvendinant strategijos „Global Gateway“ programas būtų taikomas į lyčių lygybę orientuotas požiūris, siekiant užtikrinti, kad investicijomis būtų prisidedama prie lyčių lygybės;

12. apgailestauja dėl to, kad Reglamento dėl KVTBP „Globali Europa“ 12 straipsnio 2 dalyje numatyta pirmenybė Komisijos ir valstybių narių bendram programavimui bei įgyvendinimui nebuvo sėkmingai taikoma ir buvo pakeista laisvesniu Europos komandos bendradarbiavimu; prašo, kad ši bendro programavimo būtinybė būtų įtraukta į būsimą priemonę „Globali Europa“ ir tinkamai įgyvendinta, kaip nuolat reikalauja strategijos „Global Gateway“ suinteresuotieji subjektai;

13. ragina valstybes nares atlikti išsamų Europos komandos sistemos vertinimą, įskaitant Europos komandos iniciatyvas, pateikiant informaciją apie jų dabartinę pažangą, dalyvaujančius subjektus, jų finansavimą ir pagrindinius vystymosi rezultatus;

Geopolitinė strategijos „Global Gateway“ svarba

14. ragina ES stiprinti savo strateginę poziciją, partnerystes ir patikimumą pasaulyje ir, pasitelkus strategiją „Global Gateway“, siūlyti tvarią, skaidrią bei demokratinę pavyzdinę alternatyvą konkuruojantiems modeliams ir infrastruktūros iniciatyvoms, suderintiems su pagrindinėmis ES vertybėmis; be to, ragina Komisiją veiksmingai ir greitai propaguoti strategiją „Global Gateway“ kaip tvarią alternatyvą agresyvioms konkurentų, pvz., Kinijos ir Rusijos, kurių parama dažnai pasirodė turinti didelį neigiamą poveikį ilguoju laikotarpiu, įskaitant didžiulę priklausomybę nuo skolos, iniciatyvoms;

15. pabrėžia strategijos „Global Gateway“ unikalaus 360 laipsnių požiūrio svarbą, investicijas papildant parama teisinės valstybės stiprinimui šalyse partnerėse, įskaitant teismų nepriklausomumą ir kovos su korupcija priemones, taip pat atskaitingoms ir demokratinėms institucijoms, taip užtikrinant, kad ES finansuojami projektai darytų tikrą poveikį ir būtų suderinti su pagrindinėmis ES vertybėmis ir DVT, taip pat su palankios reglamentavimo aplinkos, atitinkančios tarptautinius standartus ir aplinkos, socialines ir valdymo sistemas, kūrimu;

16. pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ veiksmingumas priklauso nuo jos gebėjimo reaguoti į tikrus šalių partnerių prioritetus; ragina Komisiją, Europos išorės veiksmų tarnybą ir valstybes nares užtikrinti, kad strategijos „Global Gateway“ iniciatyvos būtų kuo įtraukesnės ir atskaitingesnės, parengtos kartu su vietos suinteresuotaisiais subjektais ir suderintos su šalių partnerių nacionalinėmis ir regioninėmis vystymosi strategijomis, laikantis šalių atsakomybės principo; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti

strateginį nuoseklumą ir ilgalaikį poveikį būtina susieti politinį dialogą, investicijas, vystomąjį bendradarbiavimą ir diplomatinius veiksmus;

17. ragina Komisiją parengti strategijos „Global Gateway“ projektus taip, kad blokų formavimo ir didėjančios įtampos aplinkybėmis būtų užtikrintas didelis papildomumas iniciatyvoms, kuriomis skatinama taisyklėmis grindžiama tarptautinė tvarka ir daugiašališkumas, ir suderinamumas su tomis iniciatyvomis;

18. ragina glaudžiau koordinuoti veiksmus su panašiai mąstančiais partneriais, kurie nori laikytis pirmiau minėtų principų ir siekia įvairinti savo santykius bei patenkinti vystymosi poreikius, neapsiribojant sandorių susitarimais, kartu užtikrinant suderinamumą su strateginiais ES interesais, įskaitant interesus, kuriuos ji gina G7, G20 ir JT, siekiant kuo labiau padidinti kolektyvinį poveikį ir užtikrinti nuoseklius standartus, finansavimą ir projektų įgyvendinimą konkurencingoje geopolitinėje aplinkoje;

19. yra susirūpinęs dėl pranešimų, kad Kinijos įmonės įgyvendina keletą strategijos „Global Gateway“ projektų, tiesiogiai pažeisdamos iniciatyvos tikslą pateikti alternatyvą iniciatyvai „Viena juosta, vienas kelias“, kuriant tikrą nacionalinę vertę šalyse partnerėse; todėl ragina nedelsiant atlikti visų Kinijos įmonių dalyvavimo įgyvendinant strategiją „Global Gateway“ tyrimą;

20. primena, kad pagrindinis politikos suderinamumo vystymosi labui principas, įtvirtintas SESV 208 straipsnio 1 dalyje, įpareigoja ES ir jos valstybes nares atsižvelgti į vystomojo bendradarbiavimo tikslus visose politikos srityse, kurios gali turėti įtakos besivystančioms šalims;

21. ragina veiksmingiau suderinti strategiją „Global Gateway“ su ES bendra užsienio ir saugumo politika bei DVT; ragina ES labiau pasinaudoti savo normatyvine galia įtvirtinant demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir darnų vystymąsi kaip visų strategijos „Global Gateway“ projektų pagrindą, kartu užtikrinant papildomumą;

22. pabrėžia, kad stabilumo ir saugumo stiprinimas šalyse partnerėse padeda skatinti ekonomines galimybes, atsparumą ir ilgalaikį darnų vystymąsi, taip šalinant pagrindines neteisėtos migracijos priežastis;

23. pabrėžia, kad politikos suderinamumo darnaus vystymosi labui darbotvarkės integravimas į ES strategiją „Global Gateway“ yra labai svarbus siekiant laikytis bendro požiūrio į tvarų ir geoekonominį vystymąsi;

24. ragina pirmenybę teikti investicijoms į energetiką, ypatingos svarbos žaliavas ir žaliąją pertvarką, siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo užsienio konkurentų, be kita ko, į atsinaujinančiosios energijos tinklus, žaliojo vandenilio koridorius ir darnųjį transportą, taip stiprinant ir darnų vystymąsi pasaulyje, taip pat ES energetinį

savarankiškumą; be to, ragina stiprinti skaitmeninį suverenumą ir patikimą ryšį, kartu skatinant demokratinius skaitmeninius standartus pasauliniu lygmeniu;

25. pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ investicijos turi būti suderintos su esamais ES išsamaus patikrinimo procesais, taip pat būti atviros ir naudingos vietos ir regionų rinkos dalyviams ir pilietinei visuomenei, ir padėti panaikinti infrastruktūros ir nelygybės spragas, be kita ko, susijusias su skaitmeniniu ir energijos nepritekliumi, visų pirma kaimo ir periferinėse vietovėse, užtikrinant, kad vietos bendruomenės ir šalys gamintojos pajustų naudą (pvz., pajamas ir darbo vietas), susijusią su atsinaujinančiųjų išteklių energija ir naudingųjų iškasenų gamyba; ragina šalis partneres nustatyti šias spragas konsultuojantis su vietos įmonėmis, bendruomenėmis ir pilietinės visuomenės veikėjais; pabrėžia, kad įgyvendinant šiuos projektus turi būti kuriama vietos vertė ir laikomasi visuotinio prieinamumo ir tinkamumo visiems principų, garantuojant, kad infrastruktūra nesudarytų naujų kliūčių ir skatintų visišką asmenų su negalia įtrauktį pažeidžiamiausioje aplinkoje;

26. pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ energetikos projektai turėtų būti rengiami pakankamai lanksčiai, kad būtų galima reaguoti į kintančius šalių partnerių technologinius ir rinkos poreikius; ragina Komisiją numatyti periodinio vertinimo ir, jei reikia, investicijų perskirstymo ar koregavimo mechanizmus, siekiant užtikrinti, kad projektai išliktų aktualūs, ekonomiškai efektyvūs ir atitiktų kintančius šalių partnerių energetikos poreikius;

27. pabrėžia, kad investicijos į žaliąją energetiką pagal strategiją „Global Gateway“ turi būti nukreiptos į konfliktus ir pagrįstos teisingo ir skaidraus išteklių valdymo principais, visų pirma tais atvejais, kai išgaunamos ypatingos svarbos žaliavos; ragina stebėti galimą žalingą poveikį aplinkai ir žmogaus teisėms bei riziką, kad esant nestabilioms aplinkybėms gali padidėti nelygybė ir kilti konfliktai; ypač pabrėžia, kad tai susiję su dideliais infrastruktūros projektais, pvz., hibridinėmis elektrinėmis, vandenilio projektais, ličio kasyba, duomenų centrais, uostų plėtra, oro uostais ir transporto koridoriais;

28. pabrėžia, kad didėjantis vandens stygius pradeda kelti didelę grėsmę šalių partnerių ekonomikos augimo perspektyvoms, todėl siūlo, kad į strategiją „Global Gateway“ būtų įtraukti vandens projektai ir politika; pripažįsta, kad tvari ekonominė plėtra taip pat priklauso nuo sveikų vandens telkinių, ir ragina sistemingai integruoti „mėlynąjį matmenį“ į strategijos „Global Gateway“ investicijas, kuriomis grindžiamas apsirūpinimo vandeniu saugumas, atsparumas klimato kaitai ir ilgalaikis socialinis bei ekonominis vystymasis;

29. pabrėžia galimybes, kurios strategija „Global Gateway“ suteikiamos klimato kaitos švelninimo pastangoms, vykdant investicijas, kuriomis gali prisidėti prie aukštos kokybės anglies dioksido kreditų gavimo partnerių šalyse, užtikrinant abipusiškai naudingus rezultatus;

30. ragina paaiškinti, kokiu mastu strategija „Global Gateway“ ir toliau yra visapusiška Pasaulinės infrastruktūros ir investicijų partnerystės (angl. PGII), kaip bendro Didžiojo septyneto (G7) įsipareigojimo remti viešojo ir privačiojo sektorių investicijas į tvarią, įtraukią, atsparią ir aukštos kokybės infrastruktūrą, dalis;

31. ragina glaudžiau bendradarbiauti su panašiai mąstančiais partneriais, siekiant sukurti atsparų patikimo junglumo tinklą, visų pirma, bet ne tik, su tokiais partneriais kaip Jungtinė Karalystė, Kanada, Japonija, Australija, Naujoji Zelandija, Korėjos Respublika, Indija ir Taivanas;

32. pabrėžia, kad reikia toliau bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus su JT ir jos agentūromis, nes tai gali sustiprinti ES veiklą pasaulyje ir tai, kaip ji suvokiama užsienyje; todėl ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis per Europos komandą ir visais kitais atitinkamais panašiai mąstančiais strategijos „Global Gateway“ partneriais remtis JT vietos žiniomis, techninėmis ekspertinėmis žiniomis ir jų vaidmeniu kuriant palankią aplinką, užtikrinant atsakomybę vietos lygmeniu, skatinant įtraukų ir darnų vystymąsi ir remiant šalis partneres kuriant atsparias sveikatos, švietimo ir socialinės apsaugos sistemas;

Vystomasis bendradarbiavimas

33. pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės tebėra didžiausios OPV teikėjos pasaulyje; pabrėžia, kad ES taip pat turi didelį ekonominį pranašumą dėl galimybės suteikti prieigą prie patrauklios vidaus rinkos, taip pat dėl gebėjimo suprasti vietos realijas ir jų paisyti bei reaguoti į žmogaus socialinės raidos, aplinkos apsaugos ir vietos deramo darbo vietų kūrimo poreikius;

34. pabrėžia strategijos „Global Gateway“, kaip veiksmingos priemonės, potencialą sutelkti lėšas, kurių reikia JT darnaus vystymosi tikslams pasiekti, ir reaguoti į daugelio šalių partnerių susidomėjimą privačiomis investicijomis ir vietos vertės grandinių integracija pasaulyje;

35. pabrėžia, kad ES vystomuoju bendradarbiavimu ir toliau turi būti teikiama parama šalims partnerėms tomis aplinkybėmis, kai strategija „Global Gateway“ nėra tinkamas atsakas į jų poreikius; pabrėžia, kad nestabiliomis ir konfliktų aplinkybėmis reikia skirti ypatingą dėmesį ir pritaikyti investicijų formas, pvz., dotacijas ir suderintus humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos subjektų veiksmus, be kita ko, mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, papildant strategiją „Global Gateway“ arba už jos ribų, ypatingą dėmesį skiriant bendradarbiavimui su vietos subjektais ir jų įgalėjimui; ragina parengti plataus užmojo strategiją, kurioje būtų laikomasi į žmones orientuoto požiūrio į nestabilias aplinkybes, siekiant įgyvendinti taikos kūrimą pasitelkiant humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsają; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad

tradicinė OPV neturėtų būti nukreipiama kitur nuo ten, kur jos labiausiai reikia, ir kad ji turi išlikti esmine priemone remiant tokius sektorius kaip sveikatos priežiūra, švietimas, nedidelio masto vietos žemės ūkis, aprūpinimas maistu, mityba, vanduo, tinkamas būstas ir socialinė apsauga, kurie yra būtinos stabilios, įtraukios ir klestinčios visuomenės sąlygos, o ES turėtų gerinti stebėseną, siekdama užtikrinti, kad OPV nebūtų nukreipiama nusikalstamais ar korupciniais tikslais; pabrėžia, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės gali papildyti OPV, bet neturi pakeisti OPV, skirtos žmogaus socialinei raidai;

36. ragina toliau teikti paramą įgyvendinant strategijos „Global Gateway“ projektus, kuriais siekiama stiprinti pasaulinį pasirengimą grėsmėms sveikatai, investuojant į prevencijos, pasirengimo ir reagavimo pajėgumų plėtojimą ir tvarias vietos gamybos ir pajėgumų stiprinimo iniciatyvas šalyse partnerėse;

37. pripažįsta, kad nemažai strategijos „Global Gateway“ šalių partnerių labai priklauso nuo žemės ūkio, kuris yra pagrindinis pajamų, užimtumo ir apsirūpinimo maistu šaltinis; ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimose strateginėse peržiūrose ir strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimo vertinimuose būtų atsižvelgiama į konkrečius šalių partnerių žemės ūkio sektoriaus poreikius ir vystymosi potencialą; pripažįsta, kad patikimas viešojo sektoriaus finansavimas, remiamas nuolatiniais paramos teikėjų įsipareigojimais, yra būtinas siekiant visapusiškų ir tvarių žmogaus socialinės raidos rezultatų; patvirtina, kad privačiosios investicijos ir novatoriškas finansavimas gali atlikti svarbų papildomą vaidmenį kartu su patikimu viešuoju finansavimu, bet negali jo pakeisti;

38. pabrėžia, kad 360 laipsnių požiūris taip pat reiškia paramą švietimo ir mokymo plėtrai, lygybei ir įtraukčiai, ypač jaunimo ir lyčių lygybės srityse; pažymi, kad tam reikia visapusiškų politinių intervencijų ir gebėjimų stiprinimo; pabrėžia, kad laikydamasi šio požiūrio ES gali sudaryti vienodas sąlygas ES įmonėms, ypač kitų užsienio investuotojų atžvilgiu, kartu laikydamasi vietos turinio reikalavimų, remti šalių partnerių vystymosi poreikius ir didinti Europos komandos matomumą;

39. pabrėžia, kad į strategijos „Global Gateway“ projektus būtina įtraukti vaikų teises kaip vieną iš pagrindinių ES principų, užtikrinant apsaugą nuo išnaudojimo ir vaikų darbo, taip pat parengti programas, kuriomis būtų pagerintos galimybės gauti išsilavinimą, naudotis sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos paslaugomis; ragina dėti bendras pastangas siekiant gerinti investicijų aplinką vietos ir nacionaliniu lygmenimis šalyse partnerėse, įskaitant gebėjimų stiprinimą, kad būtų remiamos reformos tokiose srityse kaip palankesnių sąlygų investicijoms sudarymas, viešieji pirkimai, konkurencijos politika ir bendra verslo aplinka, taip pat teikiama parama patikimoms apskaitos sistemoms; pabrėžia, kad stabilios ekonominės infrastruktūros ir patikimos veikiančios valstybės

kūrimas bei vietos gamybos pajėgumų didinimas yra svarbūs ilgalaikio skurdo panaikinimo veiksniai; primena, kad vietos bendrovės dažnai susiduria su piniginėmis ir likvidumo problemomis dėl valiutų kursų nestabilumo ir ribotų galimybių konvertuoti jų valiutą, o tai gali riboti jų dalyvavimą tarptautiniuose projektuose ir pakenkti jų finansiniam stabilumui;

40. pabrėžia, koks svarbus akademinis ir mokslinis bendradarbiavimas, nes jis yra strategijos „Global Gateway“ skaitmeninės ir inovacijų darbotvarkės ramstis; ragina Komisiją pasinaudoti programa „Europos horizontas“, programa „Erasmus+“ ir pasaulinėmis mainų programomis užtikrinant sinergiją su strategijos „Global Gateway“ projektais, kad talentingi studentai galėtų studijuoti Europoje ir didinti vietos ekspertines žinias šalyse partnerėse, taip pat skatinti bendrus mokslinius tyrimus, keitimąsi žiniomis ir skaitmeninių įgūdžių ugdymą; pabrėžia, kad toks požiūris sustiprintų švietimo ir mokslinių tyrimų pajėgumus visame pasaulyje ir užtikrintų, kad investicijos į junglumą būtų vykdomos kartu su žmogiškojo kapitalo plėtra ir technologijų perdavimu;

41. ragina ES pasinaudoti savo politine ir ekonomine įtaka siekiant įgyvendinti pasaulinę teisingumo ir ilgalaikio tvarumo darbotvarkę; pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ investicijos turi padėti mažinti nelygybę, remti žmogaus socialinę raidą ir skatinti įtraukias ir teisingas sistemas, kurios apimtų ir pasiektų 40 proc. skurdžiausių gyventojų, taip pat tuos, kuriems gresia didžiausia atskirties rizika, įskaitant neįgaliuosius, moteris, mergaites ir perkeltuosius gyventojus; pabrėžia, kad vystomuoju bendradarbiavimu turėtų būti stiprinamos šalių partnerių finansų sistemos; pabrėžia, kad tokios pastangos turėtų būti grindžiamos strategijos „Global Gateway“ 360 požiūriu ir turėtų būti stebimos;

42. mano, kad investicijomis turėtų būti skatinamos deramos, prieinamos ir tvarios darbo vietos, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų grupių įtraukčiai į darbo rinką; be to, pabrėžia, kad investicijos turėtų būti remiamos profesiniu mokymu ir įgūdžiais, žinių ir technologijų perdavimu susijusioms vietos švietimo įstaigoms ir mokymo centrams, taip pat mokytojų mokymu, pamatiniu mokymusi, prieinama infrastruktūra ir pritaikyta mokymosi medžiaga, kartu užtikrinant, kad programos būtų suderintos su kiekvienos šalies partnerės socialinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis ir kad jomis būtų stiprinama šalies gamybos struktūra;

43. atkreipia dėmesį į tai, kad daugeliui partnerių trūksta finansinių išteklių didelio masto infrastruktūros projektams įgyvendinti; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad strategijoje „Global Gateway“ daug dėmesio skiriama infrastruktūros plėtrai ir gebėjimų stiprinimui, kad būtų skatinamas tvarus augimas ir regioninė integracija, taip pat junglumas su ES; pažymi, kad 2023, 2024 ir 2025 m. strategijos „Global Gateway“ pavyzdiniuose projektuose ypatingas dėmesys buvo skiriamas infrastruktūrai: mažiau nei 10

proc. buvo skirti švietimui ir moksliniams tyrimams, o šiek tiek daugiau nei 10 proc. sveikatos sektoriui; pabrėžia, kad didesnės investicijos į sveikatą, švietimą ir mokslinius tyrimus galėtų duoti didesnę ekonominę ir socialinę grąžą nei investicijos į infrastruktūrą;

44. atkreipia dėmesį į tai, kad daug besivystančių šalių, ypač Užsachario Afrikoje, turi didelę valstybės skolą, o tai trukdo joms investuoti ir teikti socialines bei pagrindines paslaugas; pažymi, kad Kinija yra didžiausia dvišalė daugelio besivystančių šalių kreditorė ir kad jos skolinimo praktika prisidėjo prie skolos lygio augimo; atkreipia dėmesį į tai, kad strategijos „Global Gateway“ projektai vykdomi kelių labai įsiskolinusių neturtingų šalių; pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ projektais turėtų būti vengiama didinti skolą ar kurti naujus „skolos spąstus“; ragina ES ir jos valstybes nares sumažinti ir palengvinti besivystančių šalių, ypač globaliųjų Pietų šalių, skolos naštą, remiant pasaulinį skolos mažinimą ir skolos restruktūrizavimą, atsižvelgiant į JT prekybos ir plėtros konferencijos principus dėl atsakingo valstybės skolinimo ir skolinimosi skatinimo, taip pat į EBPO skolos tvarumo principus; pažymi, kad dabartinė kredito reitingų sistema yra neproporcingai naudinga globaliosios Šiaurės šalims, palyginti su globaliųjų Pietų šalimis; ragina Komisiją atsižvelgti į šią didesnę numanomą riziką ir skolinimosi išlaidas; primygtinai reikalauja, kad pagal strategiją „Global Gateway“ būtų siūlomi teisingos pertvarkos ir investicijų apsikeitimo sandoriai, skolos mažinimo mainais už gamtos apsaugos arba skolos mažinimo už klimato srities priemonių taikymo apsikeitimo sandoriai; pažymi, kad strategijos „Global Gateway“ žaliosios pertvarkos projektai turėtų būti apskaitomi pagal Paryžiaus susitarimo 6 straipsnio 4 dalį už jų indėlį į aukštos kokybės tarptautinius kreditus;

45. pabrėžia, kad galimybė gauti finansavimą tebėra pagrindinė daugelio besivystančių šalių problema; palankiai vertina iniciatyvas, kuriomis siekiama padėti besivystančioms šalims įveikti kliūtis gauti finansavimą; pripažįsta dotacijų svarbą siekiant atverti kelią kitoms finansavimo formoms;

46. primygtinai ragina Komisiją sukurti būtinus mechanizmus, kuriais būtų užtikrinta, kad visi strategijos „Global Gateway“ projektuose dalyvaujantys partneriai visapusiškai laikytųsi ES teisės aktų ir atitinkamų tarptautinių standartų kovos su kyšininkavimu, kovos su korupcija ir finansinio sąžiningumo srityse, įskaitant sąžiningumo patikras, rizikos vertinimo ir valdymo priemones ir stebėsenos sistemas, kuriomis siekiama užkirsti kelią korupcijai, neteisėtiems finansiniams srautams ir kitų formų neetiškam elgesiui, juos nustatyti ir su jais kovoti;

47. pabrėžia, kad prieš pradedant projektus reikia iš anksto, įtraukiai ir tinkamai konsultuotis su šalimis partnerėmis strategijos „Global Gateway“ valdymo srityje, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi vystymosi veiksmingumo principų, įskaitant atsakomybę vietos lygmeniu;

48. ragina Komisiją imtis būtinų priemonių, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), įskaitant kooperatyvus ir socialinės ekonomikos įmones, dalyvauti strategijoje „Global Gateway“, be kita ko, nustatant supaprastintus procesus ir specialias finansines linijas, tikslinę informavimo veiklą, supaprastintą prieigą prie konkursų ir paramos mechanizmus, kad būtų padidintas jų tarptautinis konkurencingumas; pabrėžia MVĮ svarbą vietos darbo vietų kūrimui, vietos atsakomybei ir pridėtinei vertei ir prašo tinkamai atsižvelgti į jų ypatumus, pvz., projektų, kurių jos gali imtis, dydį ir finansinę apimtį, taip pat gebėjimus vykdyti ataskaitų teikimo prievoles; pabrėžia, kad kartu su šalių partnerių MVĮ Europos MVĮ yra svarbios strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimo partnerės; pabrėžia, kad strategija „Global Gateway“ turėtų duoti abipusės naudos kuriant tvarias vertės grandines, inovacijas ir kokybiškas darbo vietas ES;

49. prašo Komisijos veiksmingiau ir ankstesniu etapu įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į projektų rengimą, sprendimų priėmimą ir finansavimą; pabrėžia dvejopą jų, kaip įgyvendinančiųjų partnerių ir paramos gavėjų, vaidmenį; primena, kad daugelis sprendimų dėl projektų įgyvendinimo priimami subnacionaliniu lygmeniu, kur reikėtų atidžiai atsižvelgti į piliečių interesus ir poreikius;

Valdymas

50. rekomenduoja persvarstyti strategijos „Global Gateway“ valdymo struktūrą ir užtikrinti reikšmingesnį Parlamento dalyvavimą lygiomis teisėmis su valstybėmis narėmis;

51. apgailestauja dėl to, kad, be metinių posėdžių planų, strategijos „Global Gateway“ valdyba iki šiol posėdžiavo tik du kartus – 2022 m. gruodžio mėn. ir 2025 m. spalio mėn. – ir su ribotomis galimybėmis atlikti išsamią analizę ir diskutuoti arba vadovauti būsimiems veiksmams ir projektams; ragina Komisiją užtikrinti aukšto lygio dalyvavimą;

52. pažymi, kad valdyba turėtų veikti papildydama būsimos priemonės „Globali Europa“ investicijų tarybos darbą, ir prašo Komisijos patikslinti ir apibrėžti jų atitinkamus įgaliojimus;

53. prašo, kad pavyzdinių projektų atrankos metodas būtų grindžiamas objektyviais ir kokybiniais kriterijais, sykiu vengiant žalingo projektų gausėjimo, kuo labiau padidinant bendrą poveikį ir užtikrinant išmatuojamą sėkmę; ragina Komisiją paaiškinti strategijos „Global Gateway“ pavyzdinių projektų pridėtinę vertę, palyginti su nepavyzdiniais projektais;

54. rekomenduoja užtikrinti, kad pavyzdiniai projektai būtų kuriami kaip ekosistemos, kuriose veiksmingai veiktų ir klestėtų šalių partnerių ir ES įmonės; primygtinai ragina pavyzdiniuose projektuose skatinti „europinį turinį“ ir ankstyvuoju etapu įtraukti šalis partneres bei aiškiai nurodyti tokių projektų naudą šalyse partnerėse; ragina visus

suinteresuotuosius subjektus skatinti ilgalaikį bendradarbiavimą, nes investicijos, visų pirma į infrastruktūrą, energetiką ir kasybą, labai priklauso nuo ilgalaikio dalyvavimo ir planavimo saugumo;

55. ragina strategijos „Global Gateway“ valdybą apsvarstyti suinteresuotųjų subjektų ataskaitas ir sistemingai remtis statistiniais įrodymais, kuriais būtų laiku ir naudotojui patogiu būdu dalijamasi su valstybėmis narėmis ir Parlamentu, kad būtų galima orientuoti politinį valdymą, gerinti koordinavimą ir prireikus koreguoti būsimą programavimą;

56. siūlo, kad strategijos „Global Gateway“ valdyba taptų pagrindiniu veiklos organu, atsakingu už strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimą, visų pirma nustatant pavyzdinių projektų kriterijus, vykdant pavyzdinių projektų atranką ir tinkamų pagrindinių sąlygų bei jų finansavimo suteikimą; prašo, kad strateginiais laikomi projektai ir partnerystės kitomis aplinkybėmis būtų suderinti su pavyzdiniais projektais pagal strategiją „Global Gateway“ ir juos atitiktų; pabrėžia, kad reikia pakeisti valdybos sudėtį, kad į ją būtų įtraukti kompetentingi dalyviai veiklos lygmeniu, ir kad jos posėdžių dažnumas būtų padidintas ir darbotvarkės orientuotos į sprendimų priėmimą; siūlo, kad patariamieji organai pereitų tokį patį „įgyvendinimo“ procesą;

57. laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į požiūrį į strategiją „Global Gateway“, principą „iš viršaus į apačią“ reikėtų pakeisti paklausa grindžiamu požiūriu; primena, kad vienas iš pagrindinių strategijos „Global Gateway“ aspektų yra aktyvesnis Europos privačiojo sektoriaus įsitraukimas; todėl siūlo užtikrinti nuolatinį ir skaidrų Europos privačiojo sektoriaus atstovų dalyvavimą padedant formuoti ir toliau plėtoti strategiją „Global Gateway“; taip pat primena, kad strategija „Global Gateway“ turėtų būti orientuota į partnerius, atsižvelgiant į nacionalinius ir vietos plėtros planus ir juos derinant; primygtinai ragina į valdybos posėdžius ad hoc pagrindu kviesti ES delegacijas ir šalių partnerių atstovus, įskaitant vietos valdžios institucijų, pilietinės visuomenės ir verslo atstovus;

58. pabrėžia itin svarbų ES delegacijų vaidmenį koordinuojant veiklą su vietos suinteresuotaisiais subjektais, nustatant potencialias investavimo galimybes, kaupiant išsamias žinias apie ES konkurentus ir esamas spragas, taip pat padedant vietos partneriams suderinti savo projektų paraiškas su vietos ir ES prioritetais, todėl ragina ES delegacijoms suteikti pakankamai žmogiškųjų, finansinių ir techninių išteklių, be kita ko, vykdant tikslines mokymo programas, kad jos galėtų atlikti šias užduotis; griežtai prieštarauja bet kokiems planams mažinti ES delegacijų šalyse partnerėse darbuotojų skaičių;

59. ragina Komisiją ir visus susijusius suinteresuotuosius subjektus užtikrinti prasmingas konsultacijas su „Global Gateway“ pilietinės visuomenės ir vietos valdžios institucijų patariamąja platforma, taip pat vietos pilietinės visuomenės organizacijomis, marginalizuotomis

grupėmis ir profesinėmis sąjungomis, moterų organizacijomis ir neįgaliųjų organizacijomis, taip pat vietos MVĮ ir čiabuvių tautomis, ir užtikrinti jų dalyvavimą, ir sudaryti sąlygas šiems subjektams atlikti savo demokratinį ir partnerystės vaidmenį, neapsiribojant vien tik formaliu patvirtinimu, be kita ko, užtikrinant tinkamus terminus, dažnumą ir tolesnius veiksmus, susijusius su šių susitikimų rezultatais; pažymi, kad platforma turėtų atlikti papildomą vaidmenį valdant strategiją „Global Gateway“ ir prasmingai prisidėti prie projektų atrankos, rengimo ir įgyvendinimo, taip didinant strategijos „Global Gateway“ projektų teisėtumą ir priimtinumą vietos lygmeniu;

60. pabrėžia, kad reikia dažnesnių ir operatyvesnių konsultacijų su Verslo patariamąja grupe, be kita ko, su globaliųjų Pietų verslo atstovais, siekiant priimti sprendimus ir pasiekti konkrečių rezultatų; atkakliai ragina užkirsti kelią potencialiems interesų konfliktams, be kita ko, taikant finansinio skaidrumo reikalavimus; siūlo, kad Verslo patariamosios grupės nariai deklaruotų savo dalyvavimą strategijos „Global Gateway“ projektuose; primygtinai reikalauja, kad į Verslo patariamąją grupę būtų įtrauktos Europos ir vietos MVĮ;

61. primena svarbų Parlamento vaidmenį formuojant ES ekonomikos, klimato, skaitmeninę, prekybos ir konkurencingumo politiką; pabrėžia, kad dėl dabartinio strategijos „Global Gateway“ valdymo Parlamentas dar negalėjo vykdyti savo tikrinimo pareigų ar prisidėti prie parlamentinės diplomatijos;

62. mano, kad aktyvesnis Parlamento, kaip vienintelės tiesiogiai demokratiškai išrinktos ES institucijos, dalyvavimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti strategijos „Global Gateway“ demokratinį teisėtumą, skaidrumą ir politikos nuoseklumą bei padidinti jos matomumą; pabrėžia labai svarbų Parlamento tikrinimo ir strateginio orientavimo vaidmenį, įskaitant sustiprintą parlamentinę projektų nustatymo, atrankos ir įgyvendinimo priežiūrą, taip pat sistemingą rezultatų ir poveikio vertinimą; pabrėžia, kad Parlamentas turi atlikti pagrindinį vaidmenį užtikrinant, kad strategijos „Global Gateway“ investicijoms būtų veiksmingai naudojami ištekliai ir kad jos būtų visiškai suderintos su ES vertybėmis, vystymosi tikslais ir tvarumo standartais;

63. Komisiją reguliariai teikti Parlamentui strategijos „Global Gateway“ projektų įgyvendinimo pažangos ataskaitas, o kompetentingus Parlamento komitetus atlikti reguliarią ir struktūrizuotą strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimo strateginę peržiūrą, siekiant užtikrinti, kad jos tikslai, prioritetai ir geografinė kryptis išliktų aktualūs, nuoseklūs ir suderinti su Sąjungos išorės veiksmų tikslais ir vystymosi prioritetais, taip pat atsižvelgiant į kintančias geopolitines aplinkybes;

64. papildomai pabrėžia, kad, kadangi atsakomybė už strategiją „Global Gateway“ vis labiau tenka valstybėms narėms, svarbu racionalizuoti Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimą

tikrinimo ir priežiūros srityje, kad jis atkartotų Europos komandos principą; Įsipareigoja užtikrinti tinkamas konsultacijas, dalyvavimą ir atstovavimą, be kita ko, būsimoje veiksmingesnėje valdyboje; ragina įtraukti šalių partnerių parlamentus, be kita ko, reguliariai keičiantis informacija ir pasitelkiant esamas daugiašales asamblėjas;

65. atkreipia dėmesį į naujai sukurtą strategijos „Global Gateway“ investicijų centrą ir palankiai vertina numatomą projektų paraiškų supaprastinimą; pabrėžia, kad paraiškų teikimo procesas ir koordinavimas su Europos komanda nacionaliniu lygmeniu turi būti skaidrus; vis dėlto susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad stokojama šalių partnerių, visų pirma pilietinės visuomenės, atstovavimo; pabrėžia, kad taip pat reikia geriau informuoti Europos įmones, visų pirma MVĮ, apie strategijos „Global Gateway“ galimybes, ir primygtinai ragina, kad Centras būtų kuriamas taip, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos MVĮ gauti prieigą; be to, ragina pateikti aiškią, viešą, naujausią ir lengvai prieinamą informaciją apie visus planuojamus, vykdomus ir užbaigtus konkursus ir projektus, taip pat apie finansavimo galimybes, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ ir įmonėms iš mažesnių valstybių narių, kurios dažnai neturi nuolatinių atstovybių šalyse partnerėse ir mažiau tikėtina, kad turės viešojo administravimo išteklių privačiojo sektoriaus investicijoms skirtiems kanalams kurti; siūlo sukurti potencialiems verslo partneriams ir įsipareigojantiems pirkti subjektams skirtą paieškos platformą;

66. atkreipia dėmesį į tai, kad projektai turi būti ekonomiškai perspektyvūs arba jais turi būti remiamas viešųjų gėrybių teikimas ir kad strategijos „Global Gateway“ projektų gyvybingumas priklauso nuo nuoseklių teisinių sistemų ir politikos priemonių, pavyzdžiui, prekybos susitarimų, mokesčių politikos, įsipareigojimo pirkti sutarčių, apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų ir pasienio anglies dioksido korekcinių mechanizmų; ragina Komisiją geriau suderinti strategijos „Global Gateway“ iniciatyvą su vidaus politikos darbotvarke ir iniciatyvomis, pavyzdžiui, konkurencingumo darbotvarke, Europos žaliuoju kursu ar skaitmeniniu dešimtmečiu;

67. rekomenduoja, kad Komisija, atrinkdama projektus, pirmenybę teiktų didelės strateginės svarbos projektams;

68. pabrėžia, kokie svarbūs tarpvalstybiniai strategijos „Global Gateway“ projektai stiprinant prekybą ir vystymąsi su pagrindiniais partneriais ir remiant aktyvesnę regioninę ekonominę integraciją šalyse partnerėse; pabrėžia, kad infrastruktūros plėtra, kai įmanoma, turėtų prisidėti prie regioninės prekybos integracijos, visų pirma pietinių kaimyninių šalių, Afrikos, Lotynų Amerikos ir Pietryčių Azijos šalių ekonomikose; pabrėžia strateginę Afrikos žemyninės laisvosios prekybos erdvės svarbą sprendžiant regioninio susiskaidymo problemą ir ragina strategija „Global Gateway“ tikslingai prisidėti šalinant pasirinktas kliūtis ir trukdžius, dėl kurių sulėtėjo jos įgyvendinimas; pabrėžia, kad svarbu remti laipsnišką tarpregioninių vertės grandinių ir regioninių jungčių plėtrą, be kita ko, palaikant

dialogą ir teikiant techninę pagalbą, kuria siekiama sumažinti reguliavimo iššūkius ir netarifines kliūtis;

69. pabrėžia strateginę švarios prekybos ir investicijų partneryščių, kurios grindžiamos prekyba ir programų logika, vertę, papildant strategijos „Global Gateway“ projektais grindžiamą požiūrį, kartu sudarant sąlygas geresnei regioninei integracijai ir prisidedant prie pasaulinio tikslo pasiekti DVT; pabrėžia, kad labai svarbu derinti patekimą į rinką su ES finansavimo priemonėmis ir strategijomis, pvz., priemone „Globali Europa“ ir strategija „Global Gateway“; ragina Komisiją ištirti, kaip švarios prekybos ir investicijų partnerystės, sustiprintos pasitelkiant strategiją „Global Gateway“, gali padėti sumažinti netarifines kliūtis šalims partnerėms, be kita ko, taikant tikslines išimtis iš pasirinktų ES teisės aktų arba pripažįstant lygiavertiškumą; ragina Komisiją skatinti plačią suinteresuotųjų subjektų, ypač MVĮ, profesinių sąjungų, pilietinės visuomenės ir vietos bendruomenių, dalyvavimą; pabrėžia savo pasiryžimą stiprinti parlamentų bendradarbiavimą, tinkamai tikrinti vykdomą įgyvendinimą ir prisidėti prie žmonių partnerystės kūrimo kaip pagrindo tolesniam abipusiam sėkmingam bendradarbiavimui;

70. ragina gerokai pagerinti skaidrumą, demokratinę atskaitomybę ir informavimą, patikimus stebėsenos ir vertinimo mechanizmus ir reguliarų ataskaitų teikimą;

71. ragina veiksmingai įvertinti strategijos „Global Gateway“ projektų poveikį vietos lygmeniu, įskaitant jų socialinius, aplinkosauginius ir ekonominius rezultatus, pvz., jų indėlį į skurdo panaikinimą, taip pat jų finansinį ir ekonominį tvarumą, naudojant rodiklius, susijusius su darbo vietų kūrimu, žinių perdavimu, socialine įtrauktimi ir lyčių lygybe, laikantis pasaulinių su socialiniu ir žmogiškuoju kapitalu susijusių tikslų, pvz., DVT ir Trečiojo lyčių lygybės veiksmų plano;

72. be to, prašo Komisijos pateikti įrodymų apie strategijos „Global Gateway“ projektų naudą vietos įmonėms, ypač MVĮ, tvarioms ir įtraukioms įmonėms, pvz., kooperatyvams ir socialinėms įmonėms, vietos bendruomenėms ir darbo jėgai šalyse partnerėse; ragina Komisiją stebėti ir vertinti projektų poveikį ir skelbti tokius įrodymus siekiant *ex ante* ir *ex post* užtikrinti, kad strategijos „Global Gateway“ projektais būtų laikomasi įsipareigojimų žmogaus teisių srityje ir jie turėtų teigiamą poveikį vietos ekonomikai ir teigiamą šalutinį poveikį platesniems visuomenės segmentams; atkreipia dėmesį į susirūpinimą, išreikštą išorės investicijų tyrimuose ir tyrimuose, kuriuose kartais randama mažai įrodymų apie naudą vietos lygmeniu, be kita ko, MVĮ ir bendruomenėms šalyse partnerėse;

73. ragina Komisiją parengti naujas priemones, grindžiamas įrodymais pagrįsta sistema, kad būtų galima stebėti ir vertinti intervencinių priemonių pasiskirstymą ir poveikį šalyse partnerėse, visų pirma tokiose srityse kaip darbo vietų kokybė ir kiekybė, įtraukus

švietimas, sveikata, gyvenimo lygis, poveikis pažeidžiamiausioms grupėms, nelygybė ir socialinė sanglauda, prisitaikymas prie klimato kaitos ir aplinkos apsauga, taip pat vietos įmonių, įskaitant MVĮ, plėtra, nes tai padėtų optimizuoti ir išplėsti dabartinių ES intervencinių priemonių ir partneryščių poveikį vietos lygmeniu ir remti būsimų projektų, turinčių ilgalaikį poveikį šalyse partnerėse, rengimą; palankiai vertina nelygybės rodiklį ir paskirstomojo poveikio vertinimą kaip naudingas strategijos „Global Gateway“ projektų poveikio stebėsenos priemones; prašo suskirstyti duomenis pagal lytį ir amžių, kad būtų galima stebėti moterų ir mergaičių įtrauktį ir naudą; pabrėžia, kad toks empirinis požiūris didina išlaidų skaidrumą ir stiprina Parlamento, kaip vienos iš biudžeto valdymo institucijų, vykdomos priežiūros vaidmenį;

74. rekomenduoja stebėti Europos ir vietos įmonių dalyvavimo mastą ir sėkmę; taip pat rekomenduoja stebėti tiekimo ir vertės grandinių kūrimą, inovacijų naudą, atsparumą ir ekonominę pridėtinę vertę tiek partnerių šalyse, tiek ES;

75. ragina Komisiją reguliariai skelbti standartizuotus, išsamius ir palyginamus statistinius duomenis apie strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimą, iš kurių, be kita ko, būtų matyti ES ir ne ES įmonėms skirtų viešųjų pirkimų ir sutarčių dalis, iš kiekvienos valstybės narės sutelktų privačių investicijų apimtis ir pasiskirstymas pagal sektorius, taip pat pagrindinė gauta ekonominė ir socialinė nauda, ir pateikti įrodymų apie ES garantijų, finansinių priemonių ir mišraus finansavimo sverto poveikį; pabrėžia, kad tokie duomenys yra būtini siekiant įvertinti tikrąjį „europinio turinio“ lygį strategijos „Global Gateway“ projektuose ir užtikrinti ES mokesčių mokėtojų pinigų panaudojimo efektyvumą; be to, pabrėžia, kad tokios skaidrumo priemonės leistų įvertinti, ar įgyvendinant projektą pasiekiamas nurodytas tikslas sutelkti didelį privatųjį kapitalą tvariems ir strateginiams projektams;

76. pakartoja, kad būtina sukurti vieningą, viešai prieinamą metodiką, pagal kurią būtų apskaičiuojamos pagal strategiją „Global Gateway“ sutelktos investicijos, įskaitant aiškų ES biudžeto lėšų, valstybių narių įnašų, privačiojo sektoriaus sverto ir pakartotinai paženklintų jau esamų projektų atskyrimą; ragina Komisiją skelbti metinius audituotus duomenis;

77. palankiai vertina naujausius patobulinimus teikiant informaciją apie strategiją „Global Gateway“ Komisijos interneto svetainėse, tačiau pabrėžia, kad reikia suteikti išsamesnės ir neapribotos informacijos apie strategijos „Global Gateway“ projektus, finansavimo šaltinius, *ex ante* poveikio vertinimus, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, įgyvendinančiuosius partnerius, vietos pridėtinę vertę ir numatomus bei išmatuotus rezultatus, visų pirma kalbant apie pažangą, padarytą mažinant nelygybę ir gerinant žmogaus socialinę raidą, įtrauktį ir prieinamumą; mano, kad skaidrumas ir veiksminga komunikacija yra labai svarbūs siekiant užtikrinti nuspėjamumą, skatinti šalių

partnerių pasitikėjimą, užtikrinti įsitraukimą, suteikti postūmį ir parodyti strategijos „Global Gateway“ pridėtinę vertę; atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą dėl naujos stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistemos, kuri turėtų padėti supaprastinti stebėseną ir ataskaitų teikimą, remiantis pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais; atkreipia dėmesį į tai, kad ribotas informuotumas apie iniciatyvą „Global Gateway“ daugelyje šalių partnerių tebėra pagrindinė kliūtis jos sėkmei; todėl ragina užtikrinti didesnį matomumą, sustiprinti naratyvą ir parengti nuoseklią komunikacijos strategiją;

78. apgailestauja dėl to, kad strategijos „Global Gateway“ prekės ženklas vis dar nėra pripažįstamas ir matomas, ypač tarp šalių partnerių; todėl ragina parengti gerai finansuojamą, aiškią ir koordinuotą komunikacijos strategiją, kuri apimtų daugiakalbę komunikaciją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama ES ir šalių partnerių interesams ir rezultatams vietos suinteresuotiesiems subjektams, kaip teigiamam Europos pasiūlymui;

79. ragina Komisiją didinti „Europos darnaus vystymosi fondo +“ įgyvendinimo skaidrumą, skelbiant išsamią, reguliariai atnaujinamą informaciją apie garantijų susitarimus, pasirašytas ir išmokėtas investicijas, įgyvendinimo partnerius ir naudos gavėjus, kaip rekomendavo Europos Audito Rūmai;

80. ragina kodifikuoti strategiją „Global Gateway“ ir įtraukti ją į reglamentą dėl KVTBP „Globali Europa“, kuris turi būti priimtas prieš kitą 2028–2034 m. daugiametę finansinę programą; laikosi nuomonės, kad tokį patobulinimą reikia atlikti skubiai, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir įgaliojimų skaidrumą; pabrėžia pagrindinius Parlamento principus šiuo atžvilgiu, t. y. pagrindinį strategijos „Global Gateway“ valdymo valdybos operatyvinį vaidmenį apibrėžiant ir atrenkant projektus, perėjimą nuo Komisijos iniciatyva grindžiamo požiūrio prie principo „iš apačios į viršų“, daugiausia dėmesio skiriant pokyčius skatinančiai tvariai darbotvarkei, atitinkančiai abipusius interesus, ir aktyvesnį verslo sektorių, partnerių ir Parlamento dalyvavimą, taip pat didesnę atskaitomybę;

Būsimas finansavimas ir viešieji pirkimai

81. pabrėžia, kad nacionaliniu ir Europos lygmenimis turimos finansinės priemonės, skirtos strategijos „Global Gateway“ projektams, turi būti pritaikytos siekiant atsižvelgti į strategines aplinkybes, būtinybę užtikrinti tiekimo grandines, sektoriaus ypatumus ir konkurencinę aplinką ir turi būti paverstas priemonių rinkiniu, suteikiančiu galimybę kurti abipusiai naudingas partnerystes ir sudaryti vienodas sąlygas Europos įmonėms šalyse partnerėse; pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti OPV ir su OPV nesusijusio finansavimo pusiausvyrą; primena Komisijai dabartinį reikalavimą, kad bent 93 proc. išlaidų pagal KVTBP „Globali Europa“ turi atitikti OPV kriterijus;

82. mano, kad tam tikras skaičius pavyzdinių projektų turėtų būti skirtas ES ekonominiam atsparumui didinti;

83. pabrėžia, kad pagal strategiją „Global Gateway“ įgyvendinamų projektų esmė – – ES privačiojo sektoriaus, šalių partnerių ir patikimų partnerių dalyvavimas; pabrėžia, kad ES subjektai arba bendraminčiai partneriai turi sudaryti didelę bet kokių konsorciumų, dalyvaujančių strategijos „Global Gateway“ projektuose, dalį;

84. pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ projektų sėkmė ar nesėkmė labai priklauso nuo viešųjų pirkimų politikos, išsamaus patikrinimo procesų ir konkursų koncepcijos; ragina taikyti aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus, taip pat kokybės, inovacijų, atsparumo ir Europos dalyvavimo, taip pat saugumo, patikimumo, tvarumo ir konkurencingumo kriterijus; prašo Komisijos apibrėžti „strateginius viešuosius pirkimus“ ir užtikrinti, kad viešųjų pirkimų procedūros ir projektų atrankos kriterijai atspindėtų pirmiau išdėstytus reikalavimus, pabrėžiant kokybinius kriterijus, o ne kainą, išlaikant skaidrumą, skatinant sąžiningą konkurenciją ir ekonominį naudingumą, apsaugant ES strateginius interesus ir savarankiškumą, taip pat derinant juos su jos vertybėmis; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pakoreguoti viešųjų pirkimų metodą ir taisykles, kad Europos įmonėms būtų sudarytos vienodos sąlygos;

85. ragina Komisiją įgyvendinti tokius tinkamumo kriterijus įmonėms, dalyvaujančioms strategijos „Global Gateway“ projektuose, siekiant užtikrinti, kad ES, panašiai mąstančių šalių ir šalių partnerių įmonės visada išlaikytų atitinkamų projektų veiklos kontrolę;

86. giria Europos investicijų banką (EIB) už tai, kad jis pradėjo įgyvendinti savo strateginių viešųjų pirkimų planą ir kad didelę dalį EIB finansuojamų projektų jau įgyvendina ES įmonės; prašo EIB kritiškai įvertinti ir pakeisti savo rizikos vengimo požiūrį;

Prekybos ir investicijų skatinimas

87. pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ projektais, turinčiais prekybos ir investicijų aspektą, turėtų būti stiprinami ir lengvinami abipusiai naudingi prekybos ir investiciniai santykiai, visų pirma plėtojant ir atveriant naujus prekybos maršrutus ir verslo galimybes, be kita ko, MVĮ, ir remiant prekybos galimybių suteikiančios infrastruktūros plėtrą ir modernizavimą, nes tai labai svarbu siekiant padengti dideles prekybos išlaidas; pripažįsta, kad vis konkurencingesnėje pasaulinėje aplinkoje, kurioje prekybos priklausomybės ryšiai yra labai suginklinami ir naudojami kaip ekonominės prievartos priemonė, strategija „Global Gateway“ atlieka svarbų vaidmenį remiant tiekimo grandinių įvairinimą, mažinant svarbius priklausomybės ryšius baziniuose sektoriuose, stiprinant ES geopolitinę padėtį ir didinant jos strateginį atsparumą, ekonominį saugumą ir ilgalaikį konkurencingumą, kaip ragino Mario Draghi savo 2024 m. rugsėjo 9 d. pranešime dėl Europos konkurencingumo

ateities, kartu laikantis ES politikos suderinamumo vystymosi labui principo, remiant šalių partnerių vystymosi prioritetus ir gerbiant jų demokratinius sprendimų priėmimo procesus;

88. pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ investicijų sėkmė priklauso nuo stabilios ir nuspėjamos prekybos sistemos; ragina į strategijos „Global Gateway“ investicijas, kai tinkama, įtraukti prekybos palengvinimo komponentus, užtikrinančius realų, tvarų vystymąsi ir rinkos prieinamumą bei eksporto galimybes šalims partnerėms; ragina užtikrinti strategijos „Global Gateway“ iniciatyvų ir ES prekybos politikos, įskaitant prekybos susitarimus, sinergiją, taip pat įgyvendinimo prioritetus pagal jų prekybos ir darnaus vystymosi skyrius, bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą ir kitas esamas prekybos sistemas ir mechanizmus; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti tokią sinergiją reikia integruoti ir strategijos „Global Gateway“ pavyzdinius projektus saugumo ir strateginės rizikos požiūriu, visų pirma tais atvejais, kai valstybės kontroliuojamos įmonės iš autoritarinių valstybių gali įgyti ypatingos svarbos skaitmeninės, jūrų, transporto, energetikos ar ryšių infrastruktūros kontrolę; ragina strategiją „Global Gateway“ gerai suderinti su PPO taisyklėmis ir, kiek įmanoma, remti šalių partnerių įtraukimą į taisyklėmis grindžiamą regioninę ir pasaulinę prekybos sistemą; ragina Komisiją įvertinti prekybos ir investicijų srautus, kurie susidaro įgyvendinant strategiją „Global Gateway“;

89. ragina strategija „Global Gateway“ skatinant prekybą ir investicijas labiau tiesiogiai įtraukti privatųjį sektorių ir užtikrinti, kad Europos įmonės įsipareigotų bendradarbiauti su šalimis partnerėmis dėl pavyzdinių projektų;

90. ragina didinti techninę pagalbą siekiant padėti vykdyti institucinių gebėjimų ir reguliavimo reformą, visų pirma siekiant supaprastinti prekybos procesus ir stiprinti šalių partnerių gebėjimą laikytis tarptautinių standartų, įskaitant sanitarijos ir fitosanitarijos, techninius bei darnumo, muitinės skaitmenizavimo ir vertės grandinės atsekamumo standartus; vis dėlto pabrėžia, kad įgyvendinant strategiją „Global Gateway“ turi būti gerbiama nacionalinė reguliavimo aplinka ir negali būti keliamos sąlygos dėl reguliavimo reformų, kurios silpnintų reguliavimo institucijas;

91. ragina įgyvendinant strategiją „Global Gateway“ remti prekybą skatinančius projektus, kuriais būtų galima pasiekti socialiai įtraukų ir aplinkos požiūriu tvarų ekonomikos augimą, integraciją ir darbo vietų kūrimą ir kuriais būtų gerbiamos žmogaus teisės; pabrėžia, kad šie projektai, visų pirma transporto koridoriai, neturi būti vykdomi pakenkiant darbo sąlygoms ar darbuotojų bei aplinkos apsaugai; ragina užtikrinti, kad projektais būtų didinamas tarpusavio konkurencingumas, be kita ko, sudarant sąlygas juos derinti su klimato politikos tikslais, ir remiamas ES su prekyba susijusių atskirų tvarumo priemonių, kuriomis kovojama su anglies dioksido išmetimu, siekiama mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir propaguojamos

žmogaus teisės, laikymasis; mano, kad, siekiant užtikrinti atsparų ypatingos svarbos žaliavų, kurios reikalingos žaliajai pertvarkai ir ES ekonominiam saugumui, tiekimą, įgyvendinant strategiją „Global Gateway“ turėtų būti atsižvelgiama į integracinį vystymąsi ir užtikrinama, kad prekybos partneriai gautų naudos iš išteklių gavybos vykdant perdirbimą vietoje, perduodant įgūdžius ir žinias ir kuriant pridėtinę vertę vietos bendruomenėms; primena, kad, neprieštaraujant ES žaliosios diplomatijos pastangoms, strategija „Global Gateway“ turėtų būti prisidedama prie energetikos pertvarkos; ragina finansuojant strategiją „Global Gateway“ užtikrinti sąveiką su ES standartais, skaidrias procedūras ir aplinkos, socialinių bei valdymo standartų laikymąsi, be kita ko, taikant nuolatinio stebėjimo sistemas;

Finansinės priemonės

92. pabrėžia, kad ES vykdė vystymosi finansavimo ir garantijomis pagrįstas investicines operacijas gerokai prieš 2021 m. pradedant įgyvendinti strategijos „Global Gateway“ iniciatyvą, be kita ko, pasitelkdama „Europos darnaus vystymosi fondą +“;

93. ragina Komisiją atlikti Europos darnaus vystymosi fondo ir „Europos darnaus vystymosi fondo +“ poveikio vertinimą, kuriuo kitoje daugiametėje finansinėje programoje turėtų būti grindžiamas kitas fondas „Globali Europa“, remiantis strategiją „Global Gateway“, ir kuriuo visų pirma turi būti įvertinta pažanga mažinant nelygybę, skatinant žmogaus socialinę raidą, įtrauktį ir prieinamumą, taip pat skatinant socialinius ir aplinkos standartus; atkakliai tvirtina, kad visos būsimos finansinės priemonės turi būti grindžiamos patikimu esamo finansavimo vertinimu; laikosi nuomonės, kad reikia didesnio skaidrumo ir atskaitomybės, taip pat geresnio rizikos valdymo ir valdymo struktūros, be kita ko, biudžeto nomenklatūros išsamumo požiūriu; mano, kad reikėtų pašalinti kliūtis, kurios šiuo metu trukdo Europos MVĮ plačiau dalyvauti strategijos „Global Gateway“ projektuose, kartu pripažįstant iššūkius, kylančius dėl didelio masto finansavimo ir tarptautinių bendrovių, kurios yra pagrindinės privačiojo sektoriaus partnerės;

94. pabrėžia įtraukaus Europos komandos metodo svarbą; ragina Komisiją, EIB, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką ir nacionalines plėtros finansų įstaigas parengti ir įgyvendinti strategijos „Global Gateway“ rizikos mažinimo priemones, kad jos būtų paprastesnės ir nuspėjamesnės, ir dirbti taip, kad būtų aktyviai atveriama prieiga visų valstybių narių įmonėms, įskaitant tas, kuriose nėra nacionalinių plėtros finansų įstaigų, nustatant proporcingus patekimo į rinką reikalavimus ir pritaikytas galimybes MVĮ, ir sukurti specialias politinės rizikos draudimo sistemas strategijos „Global Gateway“ projektams;

95. pabrėžia prekybos ir eksporto skatinimo priemonių, įskaitant eksporto kreditų agentūras, garantijas, draudimo produktus ir verslo

partnerystes, kaip neatsiejamų strategijos „Global Gateway“ priemonių rinkinio dalių, svarbą; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti eksporto kreditų agentūrų naudojimo, ekonominės diplomatijos veiklos ir aukšto lygio politinių vizitų koordinavimą laikantis Europos komandos požiūrio, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tvariam eksportui ir Europos įmonių, visų pirma MVĮ, patekimui į rinką šalyse partnerėse; ragina nustatyti patikimas apsaugos priemones siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi tarptautinių taisyklių, ES vystymosi tikslų ir ES žmogaus teisių, aplinkosaugos, skaidrumo ir skolos tvarumo standartų;

96. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti visišką visų operacijų, susijusių su bendrais ar koordinuotais Europos eksporto kreditų agentūrų ir plėtros finansų įstaigų veiksmais, skaidrumą, įskaitant projektų atrankos kriterijų, paramos gavėjų ir poveikio vertinimų skelbimą;

97. primena, kad „EIB pasaulyje“, Europos investicijų banko vystymosi padalinys, yra vienas iš pagrindinių strategijos „Global Gateway“ įgyvendintojų, todėl tikimasi, kad savo projektuose jis taikys aukščiausius skaidrumo ir atskaitomybės standartus; ragina Komisiją ir įgyvendinimo partnerius laiku ir prieinamai skelbti susijusią informaciją; ragina Komisiją kuo labiau padidinti bendradarbiavimą su EIB, nes jis yra ES bankas, kurio veikla turėtų atsispindėti kitoje daugiametėje finansinėje programoje; ragina plėtros finansų įstaigas, įgyvendinančias strategijos „Global Gateway“ projektus, pvz., EIB, viešai skelbti kiekvieną su projektu susijusį skolos vertinimą; pakartoja savo raginimą, kad „EIB pasaulyje“ būtų orientuotas į teisingą ir tvarią vystymosi darbotvarkę paramą gaunančiose šalyse;

98. pabrėžia, kad, kai tinkama, reikia dažniau naudoti mišrų finansavimą ir lengvatines priemones, kad projektai taptų komerciškai perspektyvūs; palankiai vertina EIB pastangas toliau kuo labiau didinti veiksmingumą ir racionalizuoti procesus, be kita ko, kai įmanoma, taikant abipusį pasitikėjimą su specialiais Europos komandos partneriais;

99. be to, ragina įvertinti, kokiu mastu oficialios paramos vystymuisi (OPV) lėšos galėtų būti sutelktos pagal strategiją „Global Gateway“, padedant EIB, taip pat siekiant aiškiau atskirti ES konkurencingumo darbotvarkę, įgyvendinamą iš ne OPV šaltinių, nuo vystymosi darbotvarkės, kuriai taikoma OPV; pažymi, kad naujoms ir novatoriškoms technologijoms ir MVĮ reikalingos specialios finansavimo priemonės ir kad turėtų būti teikiamos ne tik dotacijos, bet ir paskolos, rizikos mažinimo priemonės ir galbūt nuosavas kapitalas;

100. primena, kad ne tik „EIB pasaulyje“, bet ir kiti daugiašaliai plėtros bankai, dalyvaujantys įgyvendinant strategiją „Global Gateway“, taip pat turi laikytis aukštų skaidrumo ir atskaitomybės standartų; pabrėžia, kad visi daugiašaliai plėtros bankai, dalyvaujantys

strategijos „Global Gateway“ operacijose, turėtų įrodyti vystymosi papildomumą, vengti praktikos, kuri didina skolų pažeidžiamumą šalyse partnerėse, ir derinti savo finansavimą su teisingais, tvariais ir vietos lygmeniu naudingais vystymosi rezultatais; ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi šių principų;

°

° °

101. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai ir Komisijai.